

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กฎหมายใหม่

แก้ไข/ปรับปรุง

ยกเลิก

หน่วยงานของรัฐผู้เสนอร่างกฎหมาย กระทรวงพาณิชย์

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในเรื่อง ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน

สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ด้านที่ ๑ การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ส่วนที่ ๑

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๑. สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา

๑.๑ ปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร และผลกระทบของปัญหาคืออะไร

(๑) ผู้ออกแบบและผู้ประกอบการไทยในปัจจุบันได้รับการยอมรับว่ามีความสามารถในการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีความสวยงาม ทันสมัย เป็นที่นิยมของผู้บริโภคทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ และมีมูลค่าการส่งออกสินค้าออกแบบของไทยที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ขั้นตอนการตรวจสอบคำขอรับสิทธิบัตรในปัจจุบันยังไม่สอดคล้องกับหลักสากลและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้กระบวนการจดทะเบียนมีความล่าช้าและเป็นอุปสรรคต่อการคุ้มครองสิทธิบัตรซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญก่อนการนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

(๒) สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาจะถูกจำกัดโดยหลักดินแดน ซึ่งเป็นอำนาจตามกฎหมายของแต่ละประเทศในการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในอาณาเขตของตน ดังนั้นหากบุคคลใดต้องการขอรับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของตนในต่างประเทศจะต้องดำเนินการตามกฎหมายภายในของประเทศดังกล่าว ซึ่งการขอรับความคุ้มครองการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในต่างประเทศนั้นมีค่าใช้จ่ายสูง ระบบและขั้นตอนต่างๆ มีความยุ่งยากซับซ้อนและต้องใช้ระยะเวลา จึงอาจเป็นอุปสรรคสำหรับผู้ประกอบการในการขอรับความคุ้มครองในต่างประเทศ

๑.๒ เหตุใดรัฐจึงควรแทรกแซงในเรื่องนี้

โดยที่พระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลายาวนานกว่า ๔๐ ปี แม้จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาแล้ว ๒ ครั้ง แต่ไม่ได้เป็นการแก้ไขในสาระสำคัญของขั้นตอนหรือวิธีการจดทะเบียนสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ ดังนั้น กรมทรัพย์สิน

ทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ จึงได้แก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้มีขั้นตอน กระบวนการ และระบบการตรวจสอบสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และสามารถอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการขอรับความคุ้มครองสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์มากยิ่งขึ้น ตลอดจนปรับปรุงหลักการต่างๆ ให้สามารถส่งเสริมและคุ้มครองการสร้างสรรคการออกแบบผลิตภัณฑ์ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยหากไม่ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงจะไม่สามารถแก้ไขปัญหาในการตรวจสอบคำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น และอาจส่งผลให้ไม่เกิดแรงจูงใจแก่นักออกแบบที่จะนำผลงานมายื่นขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์เนื่องจากมีขั้นตอนการตรวจสอบที่ล่าช้าและไม่มีความเป็นสากล

นอกจากนี้ แผนปฏิบัติการด้านทรัพย์สินทางปัญญาของอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๘ (ASEAN IPR Action Plan ๒๐๑๖ - ๒๐๒๕) ได้ตั้งเป้าหมายให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเข้าเป็นภาคีความตกลงกรุงเฮกว่าด้วยการจดทะเบียนการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ (Hague Agreement Concerning the International Registration of Industrial Designs) เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านกฎหมายและนโยบายทรัพย์สินทางปัญญาทั้งในระดับชาติและระดับภูมิภาคร่วมกัน รวมทั้งเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ยื่นขอรับความคุ้มครองสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้สามารถยื่นคำขอระหว่างประเทศเพียงครั้งเดียว โดยสามารถขอรับความคุ้มครองได้ในหลายประเทศในคราวเดียวกัน โดยหากไม่เข้าเป็นภาคีความตกลงกรุงเฮกฯ จะส่งผลให้นักออกแบบและผู้ประกอบการต้องยื่นขอรับความคุ้มครองการออกแบบผลิตภัณฑ์ในต่างประเทศตามกฎหมายภายในของประเทศนั้น ซึ่งจะมีค่าใช้จ่ายสูง รวมทั้งมีระบบและขั้นตอนต่างๆ ที่มีความยุ่งยากซับซ้อนและต้องใช้เวลาในการดำเนินการ

๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซง

วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซงคืออะไร

กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมให้เกิดการสร้างสรรคและใช้ประโยชน์ทรัพย์สินทางปัญญาในเชิงพาณิชย์ รวมทั้งให้ความคุ้มครองและปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีหน้าที่ตามกฎหมายประการหนึ่งในการพัฒนากฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติที่มีเป้าหมายในการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการและประชาชนให้มีความสามารถในการแข่งขันและมีอัตลักษณ์ที่ชัดเจน และภารกิจตามแผนที่นำทางด้านทรัพย์สินทางปัญญา ระยะ ๒๐ ปี (IP Roadmap พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๗๙) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อปฏิรูประบบทรัพย์สินทางปัญญาของไทยให้สอดคล้องกับนโยบายการขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ “ประเทศไทย ๔.๐”

เพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ จึงได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อให้กฎหมายสิทธิบัตรของไทยมีการคุ้มครองสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีความทันสมัย สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และสามารถส่งเสริมอุตสาหกรรมการออกแบบผลิตภัณฑ์ได้

อย่างเหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนมีกระบวนการ ขั้นตอน และระบบสิทธิบัตร การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ การเข้าเป็นภาคีความตกลงกรุงเฮกว่าด้วยการจดทะเบียนการออกแบบผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ ภายใต้กรมสารกรุงเจนีวา ค.ศ. ๑๙๙๙ จะช่วยอำนวยความสะดวกแก่ ผู้ยื่นขอรับความคุ้มครองสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้สามารถยื่นคำขอระหว่างประเทศ เพียงครั้งเดียว โดยไม่จำเป็นต้องแยกยื่นคำขอในแต่ละประเทศ ซึ่งมีความยุ่งยากซับซ้อนจากภาษา และกระบวนการที่แตกต่างกัน ประกอบกับแผนปฏิบัติการด้านทรัพย์สินทางปัญญาของอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๘ (ASEAN IPR Action Plan ๒๐๑๖ - ๒๐๒๕) ได้ตั้งเป้าหมายให้ประเทศ สมาชิกอาเซียนเข้าเป็นภาคีความตกลงกรุงเฮกฯ เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านกฎหมายและ นโยบายทรัพย์สินทางปัญญาทั้งในระดับชาติและระดับภูมิภาคร่วมกัน

๓. การแก้ปัญหาในปัจจุบัน

๓.๑ วิธีการแก้ปัญหาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันคืออะไร

กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้เพิ่มจำนวนผู้ตรวจสอบสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ (นักวิชาการตรวจสอบสิทธิบัตร) ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ จำนวน ๑๐ คน ประกอบกับกรมฯ ได้มีการพัฒนาระบบตรวจสอบสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ (e-design) ระบบนำเข้าและจัดเก็บ ข้อมูลแบบผลิตภัณฑ์ ระบบนำเข้าข้อมูลการตรวจค้นแบบผลิตภัณฑ์ รวมถึงการนำเข้าข้อมูลประกาศ โฆษณาจากสำนักงานสิทธิบัตรสหรัฐอเมริกาลงในระบบฐานข้อมูลสำหรับตรวจสอบความใหม่ของ กองสิทธิบัตรออกแบบ (e-Patent Design) เพื่อช่วยให้กระบวนการตรวจสอบสิทธิบัตรการออกแบบ ผลิตภัณฑ์รวดเร็วขึ้น ซึ่งจะเป็นการแก้ไขปัญหาคำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์คงค้าง อย่างไม่รู้ที่ แม้จะมีการดำเนินการดังกล่าวแล้วกระบวนการจดทะเบียนสิทธิบัตรการออกแบบ ผลิตภัณฑ์ยังคงมีความล่าช้าและไม่สอดคล้องกับหลักสากลซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการคุ้มครองสิทธิบัตร ดังนั้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายสิทธิบัตรของไทยให้มีการคุ้มครองสิทธิบัตร การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีความทันสมัย สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ตลอดจนมีกระบวนการ ขั้นตอน และระบบการขอรับความคุ้มครองสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้นตามที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น จึงจำเป็นต้องอาศัยวิธีการทางนิติบัญญัติโดยการตราพระราชบัญญัติ

๓.๒ ต่างประเทศแก้ปัญหานี้อย่างไร (ถ้ามี) และการดำเนินการดังกล่าวเหมาะสมกับ สังคมไทยหรือไม่ อย่างไร

กฎหมายของแต่ละประเทศกำหนดขั้นตอนและวิธีการขอรับความคุ้มครองการออกแบบ ผลิตภัณฑ์แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลให้เกิดอุปสรรคแก่นักออกแบบและผู้ประกอบการในการยื่นขอรับ ความคุ้มครองการออกแบบผลิตภัณฑ์ในต่างประเทศ อย่างไม่รู้ที่ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว องค์การ ทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization: WIPO) ได้จัดทำความตกลง กรุงเฮกว่าด้วยการจดทะเบียนการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศขึ้น เพื่อเป็นระบบ ที่อำนวยความสะดวกในการจดทะเบียนการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ โดยมี ผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๒๘ หลายประเทศจึงได้แก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ภายในประเทศเพื่อรองรับการเข้าเป็นภาคีความตกลงดังกล่าว ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้ขอ สามารถขอรับความคุ้มครองสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ในต่างประเทศได้อย่างรวดเร็ว ตลอดจน

ลดขั้นตอนและความยุ่งยากด้านพิธีการ (Formality) โดยไม่จำเป็นต้องแยกยื่นคำขอในแต่ละประเทศ (National application) ซึ่งมีความยุ่งยากซับซ้อนจากภาษาและกระบวนการที่แตกต่างกัน โดยปัจจุบันความตกลงกรุงเฮกฯ ภายใต้กรรมสารกรุงเจนีวาฯ มีสมาชิกซึ่งประกอบด้วยประเทศและองค์การระหว่างรัฐจำนวน ๖๓ รัฐ/องค์การ เช่น สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป สาธารณรัฐเกาหลี ญี่ปุ่น และประเทศสมาชิกอาเซียน ได้แก่ สิงคโปร์ บรูไน กัมพูชา และ เวียดนาม

๔. การรับฟังความคิดเห็น

- ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแล้ว
- ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบแล้ว

๕. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างกฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร
ไม่มีกฎหมายอื่นที่มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๖. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

- ๖.๑ กฎหมายนี้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระอะไรแก่ใครบ้าง
ไม่มี
- ๖.๒ มีมาตรการป้องกัน แก้ไข คุ้มครอง หรือเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบตาม ๖.๑ อย่างไร
ไม่มี
- ๖.๓ กฎหมายนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชนอย่างไร

(๑) การแก้ไขกระบวนการ ขั้นตอน และระบบการขอรับความคุ้มครองสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ตามร่างพระราชบัญญัติฯ จะทำให้ขั้นตอนการขอรับความคุ้มครองต่างๆ ชัดเจนและง่ายต่อการปฏิบัติตาม อีกทั้งมีความสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ตลอดจนเป็นการลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น เช่น เปลี่ยนจากระบบการจดทะเบียนการอนุญาตให้ใช้สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์เป็นการจดทะเบียนการอนุญาตให้ใช้สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ และตัดขั้นตอนการเรียกให้ชำระค่าธรรมเนียมการประกาศโฆษณาและค่าธรรมเนียมการออกสิทธิบัตร เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในการประกอบธุรกิจและส่งเสริมการค้าการลงทุนทั้งในประเทศและระหว่างประเทศอีกด้วย

(๒) การเข้าเป็นภาคีความตกลงกรุงเฮกฯ จะช่วยอำนวยความสะดวกในการยื่นขอจดทะเบียนการออกแบบผลิตภัณฑ์ระหว่างประเทศ โดยยื่นคำขอระหว่างประเทศเพียงครั้งเดียว แต่สามารถขอรับความคุ้มครองได้ในหลายประเทศ ดังนั้น ในส่วนนี้นอกจากจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการไทยในการขอรับความคุ้มครองการออกแบบผลิตภัณฑ์ในต่างประเทศแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมการค้าการลงทุนระหว่างประเทศอีกด้วย

๗. ความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

- ๗.๑ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์

๗.๒ มีแนวทางและระยะเวลาเตรียมการในการปฏิบัติตามหรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

กรมทรัพย์สินทางปัญญาจะดำเนินการจัดอบรมพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมฯ ตามหลักเกณฑ์กระบวนการ ขั้นตอน และระบบการขอรับความคุ้มครองสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่แก้ไขปรับปรุงใหม่ และจัดตั้งกลุ่มงานใหม่เพื่อรองรับการดำเนินการตามพันธกรณีของความตกลงกรุงเฮกฯ โดยกลุ่มงานดังกล่าวมีภารกิจเกี่ยวกับการขอรับความคุ้มครองการออกแบบผลิตภัณฑ์ระหว่างประเทศ เช่น การตรวจรับคำขอสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ระหว่างประเทศทั้งขาเข้าและขาออก การประสานงานกับองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก และการให้คำแนะนำแก่ประชาชน เป็นต้น รวมทั้งการจัดทำอนุบัญญัติภายใต้ร่างพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ร่างพระราชบัญญัติสิทธิบัตรดังกล่าวเพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชน โดยจะใช้เวลาเตรียมการ ๓๖๐ วัน นับแต่วันประกาศร่างพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในราชกิจจานุเบกษา มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกหรือลดขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการหรือไม่

กรมฯ อยู่ระหว่างปรับปรุงและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการตรวจสอบสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ (e-design) ทั้งระบบเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ขอและรองรับคำขอระหว่างประเทศที่ยื่นขอรับความคุ้มครองตามความตกลงกรุงเฮกฯ ภายใต้กรมสารกรุงเจนีวา

๗.๓ มีแนวทางและระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

กรมฯ ได้จัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการสัมมนาเกี่ยวกับกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาที่แก้ไขปรับปรุงใหม่เป็นประจำทุกปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนทั่วไปและรับฟังความคิดเห็นจากผู้อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนั้นเมื่อประกาศร่างพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในราชกิจจานุเบกษา กรมฯ จะดำเนินการจัดสัมมนาเพื่อเผยแพร่ความรู้และสาระสำคัญในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์รวมถึงการดำเนินการตามพันธกรณีของความตกลงกรุงเฮกฯ ภายใต้กรมสารกรุงเจนีวา นอกจากนี้ กรมฯ จะดำเนินการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการแก้ไขปรับปรุงสาระสำคัญ กระบวนการ ขั้นตอน และระบบสิทธิบัตรตามร่างพระราชบัญญัติฯ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์กรมทรัพย์สินทางปัญญา www.ipthailand.go.th ต่อไป

๗.๔ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายในระยะ ๓ ปีแรก เป็นจำนวน...๓๐,๐๗๙,๐๐๐...บาท อัตราค่าจ้างที่ต้องใช้...๔๒...อัตรา อัตราค่าจ้างที่มีอยู่แล้ว...๓๔...อัตรา (ข้าราชการ ๒๕ อัตรา ลูกจ้างประจำ ๒ อัตรา และพนักงานราชการ ๗ อัตรา) อัตราค่าจ้างที่ต้องเพิ่มขึ้น...๘...อัตรา (ข้าราชการ ๕ อัตรา และพนักงานราชการ ๓ อัตรา)

(รายละเอียดการคำนวณต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายของรัฐปรากฏตามเอกสารแนบ)

๘. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๘.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

- การแก้ไขกระบวนการ ขั้นตอน และระบบการขอรับความคุ้มครองสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ตามร่างพระราชบัญญัติจะทำให้ขั้นตอนต่างๆ ชัดเจนและง่ายต่อการปฏิบัติตาม อีกทั้งมีความสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ตลอดจนเป็นการลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น เช่น เปลี่ยนจากระบบการจดทะเบียนการอนุญาตให้ใช้สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์เป็นการจดทะเบียนการอนุญาตให้ใช้สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ และตัดขั้นตอนการเรียกให้ชำระค่าธรรมเนียมการประกาศโฆษณา และค่าธรรมเนียมการออกสิทธิบัตร เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในการประกอบธุรกิจ และส่งเสริมการค้าการลงทุนทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

- ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงบวกต่อเศรษฐกิจ เนื่องจากการที่ผู้ประกอบการได้รับการจดทะเบียนสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ได้เร็วขึ้นจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าและบริการ รวมทั้งสามารถใช้สิทธิทางกฎหมายในกรณีที่ถูกละเมิดสิทธิได้ดียิ่งขึ้น

- การเข้าเป็นภาคีความตกลงกรุงเฮกฯ จะช่วยอำนวยความสะดวกในการยื่นขอจดทะเบียนการออกแบบผลิตภัณฑ์ระหว่างประเทศ โดยยื่นคำขอระหว่างประเทศเพียงครั้งเดียว แต่สามารถขอรับความคุ้มครองได้ในหลายประเทศ ดังนั้น ในส่วนนี้นอกจากจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการไทยในการขอรับความคุ้มครองการออกแบบผลิตภัณฑ์ในต่างประเทศแล้ว ยังเป็นการเพิ่มมูลค่าในการส่งออกและปกป้องสิทธิจากการละเมิดในต่างประเทศ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการค้าการลงทุนระหว่างประเทศอีกด้วย

๘.๒ ผลกระทบต่อสังคม

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีการขยายขอบเขตแบบผลิตภัณฑ์ที่ขอรับสิทธิบัตรได้ไปยังการออกแบบผลิตภัณฑ์บางส่วน และสามารถต่ออายุความคุ้มครองรวมกันสูงสุดถึง ๑๕ ปี ทำให้จะมีการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการออกสิทธิบัตรจำนวนมากขึ้น และมีการผูกขาดการใช้การออกแบบผลิตภัณฑ์เป็นระยะเวลาที่ยาวขึ้น อย่างไรก็ตาม การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้มีหลักการดังกล่าวจะสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้ประกอบการในการสร้างสรรค์ผลงานและส่งเสริมการลงทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมดังกล่าวมากยิ่งขึ้น จึงเป็นการส่งเสริมการสร้างสรรค์ การประกอบธุรกิจ และการค้าการลงทุนในภาพรวมของประเทศไทยอีกทางหนึ่ง

๘.๓ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ

ไม่มี

๘.๔ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

ไม่มี

ส่วนที่ ๒

เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ
การกำหนดโทษอาญา และการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจ

๙. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต

สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์เป็นสิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่รัฐให้เพื่อตอบแทนความวิริยะอุตสาหะในการสร้างสรรค์การออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ดังนั้น การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่จะได้รับสิทธิบัตรจะต้องมีการตรวจสอบว่าเป็นไปตามเงื่อนไขในการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายหรือไม่ จึงจำเป็นต้องคงระบบอนุญาตไว้ตามเดิม

๑๐. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการ

พระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้มีคณะกรรมการสิทธิบัตร โดยมีหน้าที่และอำนาจในการวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยของอธิบดีที่เกี่ยวกับสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรในขั้นตอนต่างๆ ภายใต้พระราชบัญญัตินี้ เช่น คำสั่งยกคำขอ คำสั่งให้เพิกถอนสิทธิบัตรเพราะขาดความใหม่ เป็นต้น รวมถึงให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ และปฏิบัติการอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย อันเป็นหน้าที่ที่ต้องมีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ จึงต้องมีคณะกรรมการสิทธิบัตรซึ่งประกอบด้วย ปลัดกระทรวงพาณิชย์เป็นประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้องอีกไม่เกิน ๑๒ คน โดยในจำนวนดังกล่าวให้แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิภาคเอกชนไม่น้อยกว่า ๖ คน และเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเป็นการเปิดช่องให้มีการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจและการพิจารณาออกสิทธิบัตร โดยบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องและเป็นกลาง จึงจำเป็นต้องคงระบบคณะกรรมการไว้ตามเดิม

๑๑. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดโทษอาญา

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่มีการกำหนดโทษอาญาเพิ่มเติม โทษอาญาจึงยังคงเป็นไปตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตรฯ อย่างไรก็ดี เพื่อบังคับใช้กฎหมายให้สัมฤทธิ์ผล เนื่องจากสิทธิบัตรเป็นสิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่รัฐให้เพื่อตอบแทนความวิริยะอุตสาหะในการสร้างสรรค์การออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ของผู้สร้างสรรค์ หากไม่มีการกำหนดโทษอาญาอาจทำให้มีการละเมิดสิทธิของผู้ทรงสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตรในปริมาณมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปัจจุบัน ซึ่งส่งผลให้เกิดความไม่มั่นใจในการค้าการลงทุนของผู้ทรงสิทธิ ผู้ประกอบการ นักลงทุนไทยและต่างประเทศ ตลอดจนส่งผลกระทบต่อการค้าการลงทุนในภาพรวมของประเทศ จึงยังมีความจำเป็นที่จะต้องคงการกำหนดโทษอาญาไว้ในพระราชบัญญัตินี้

๑๒. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครองหรือดำเนินกิจการทางปกครอง

ปัจจุบันกรมทรัพย์สินทางปัญญาได้ประกาศใช้คู่มือคำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติงานตรวจสอบคำขอรับสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ตลอดจนเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้ดุลพินิจเป็นไปในแนวทางเดียวกัน มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบ
และวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ

(นายทศพล ทั้งสุขบุตร)

อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

วัน/เดือน/ปี.....

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ สำนักกฎหมาย กรมทรัพย์สินทางปัญญา.

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ นางสาวจิตติมา ศรีถาวร ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๕๔๗ ๕๑๙๑

อีเมล legaldip09@gmail.com

การคำนวณต้นทุนค่าใช้จ่ายของรัฐในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย

การดำเนินการ	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	รวม	หมายเหตุ
<p>๑. งบลงทุน</p> <p>๑.๑ ปรับปรุงและดูแลระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๑.๒ การตรวจสอบสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์</p> <p>๑.๓ อาคารสำนักงาน และอุปกรณ์</p>	๑๕,๐๐๐,๐๐๐	๗,๐๐๐,๐๐๐	๓,๐๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐,๐๐๐	เพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการทางกฎหมายเพื่อลดความยุ่งยากของขั้นตอนในการพิจารณาคำขอและรองรับการยื่นคำขอระหว่างประเทศผ่านภาคีความตกลงกรุงเทพฯ ภายใต้กรรมสารกรุงเจนีวา
<p>๒. งบบุคลากร จำนวน ๘ อัตรา (ข้าราชการ ๕ อัตรา และพนักงานราชการจำนวน ๓ อัตรา, คำนวณจากฐานเงินเดือนขณะบรรจุเข้ารับราชการ ๑๕,๐๐๐ บาท และ ๑๘,๐๐๐ บาท)</p>	๑,๕๔๘,๐๐๐	๑,๕๔๘,๐๐๐	๑,๕๔๘,๐๐๐	๔,๖๔๔,๐๐๐	เพื่อรองรับกระบวนการ ขั้นตอน และระบบการขอรับความคุ้มครองสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่แก้ไขปรับปรุงใหม่ และภารกิจเกี่ยวกับการขอรับความคุ้มครองการออกแบบผลิตภัณฑ์ระหว่างประเทศจากการเข้าเป็นภาคีความตกลงกรุงเทพฯ ภายใต้กรรมสารกรุงเจนีวา
<p>๓. งบดำเนินงานสำหรับการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ปีละ ๒ ครั้ง รวมเป็นจำนวน ๖ ครั้ง (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารค่าใช้จ่ายการฝึกอบรมบุคลากรในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย)</p>	๑๔๕,๐๐๐	๑๔๕,๐๐๐	๑๔๕,๐๐๐	๔๓๕,๐๐๐	เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ ขั้นตอน และระบบการขอรับความคุ้มครองสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่แก้ไขปรับปรุงใหม่ และภารกิจเกี่ยวกับการขอรับความคุ้มครองการออกแบบผลิตภัณฑ์ระหว่างประเทศจากการเข้าเป็นภาคีความตกลงกรุงเทพฯ ภายใต้กรรมสารกรุงเจนีวา ให้แก่บุคลากรของกรมฯ ที่เกี่ยวข้อง
รวม	๑๖,๖๙๓,๐๐๐	๘,๖๙๓,๐๐๐	๔,๖๙๓,๐๐๐	๓๐,๐๗๙,๐๐๐	บาท

ค่าใช้จ่ายการฝึกอบรมบุคลากรในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย

กรมทรัพย์สินทางปัญญา

หน่วย : บาท

ยุทธศาสตร์/แผนงาน/ผลผลิต/โครงการ/กิจกรรม/ งบรายจ่าย/รายการ (ชื่อโครงการ/หลักสูตร)	ครั้ง/รุ่น	จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม (คน)				ระบุจำนวน (เช่น ชั่วโมง, วัน เป็นต้น) / หน่วยนับ		อัตราที่ตั้ง		รวมเงิน	สถานที่ดำเนินการ (ใส่เครื่องหมาย ✓)		คำชี้แจง (เหตุผลความจำเป็น และผลประโยชน์ที่จะได้รับ)
		ประเภท ก	ประเภท ข	บุคคล ภายนอก	รวม	จำนวน	หน่วยนับ	อัตรา	หน่วยนับ		ราชการ	เอกชน	
รวมทั้งสิ้น													
งบรายจ่าย...													
โครงการอบรมบุคลากรในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย												วัตถุประสงค์	
												เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ ขั้นตอน	
												และระบบการขอรับความคุ้มครองสิทธิบัตรการออกแบบ	
- ค่าสมนาคุณวิทยากร (บุคลากรของรัฐ)	1				3	5 ชั่วโมง	600	บาทต่อชั่วโมง		9,000		ผลิตภัณฑ์ที่แก้ไขปรับปรุงใหม่ และภารกิจเกี่ยวกับการขอ	
- ค่าสมนาคุณวิทยากร (มิใช่บุคลากรของรัฐ)	1				3	3 ชั่วโมง	1,200	บาทต่อชั่วโมง		10,800		รับความคุ้มครองการออกแบบผลิตภัณฑ์ระหว่างประเทศ	
- ค่าอาหาร (ไม่ครบทุกมื้อ)	1				70	1 มื้อ	500	บาทต่อคน		35,000	✓	จากการเข้าเป็นภาคีความตกลงกรุงเฮกฯ ภายใต้กรมสาร	
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม	1				70	2 มื้อ	50	บาทต่อคน		7,000	✓	กรุงเจนีวาฯ	
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ค่าพิธีเปิด)	1					1 ครั้ง	800	บาทต่อครั้ง		800	✓	กลุ่มเป้าหมาย	
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ค่าจัดทำเอกสาร)	1				70	70 คน	70	บาทต่อคน		4,900	✓	บุคลากรของกรมฯ ที่เกี่ยวข้อง	
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ค่าเช่าห้องและอุปกรณ์)	1					1 ครั้ง	5,000	บาทต่อครั้ง		5,000	✓	ผลประโยชน์ที่จะได้รับ	
												บุคลากรของกรมฯ มีความรู้ความเข้าใจในหลักการของ	
									รวม	72,500		กระบวนการ ขั้นตอน และระบบการขอรับความคุ้มครอง	
									บาท/ครั้ง			สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่แก้ไขปรับปรุงใหม่	
												ตลอดจนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการเตรียม	
												ความพร้อมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของตน	
* ขอตัวจ่ายทุกรายการและจำนวนคน													
* ห้ามตั้งงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ													

หมายเหตุ 1. ค่ายานพาหนะ ให้ระบุรายการค่าใช้จ่ายให้ชัดเจน เช่น ค่าโดยสารเครื่องบิน ค่าเช่ารถบัส ค่าเช่ารถตู้ ค่าแท็กซี่ เป็นต้น

2. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ โปรดระบุรายละเอียดค่าใช้จ่าย

3. รายละเอียดโครงการให้แนบท้ายแบบฟอร์มนี้